

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **M. L.**, zastoupeného JUDr. Koljou Kubičkem, advokátem se sídlem Urbánkova 3360/47, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2006, č. j. 16/120911/2005/1354, o uložení pokuty za porušení cenových předpisů, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 8. 2008, č. j. 8 Ca 157/2008 - 77,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 8. 2008, č. j. 8 Ca 157/2008 - 77, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva financí (dále jen „žalovaný“) ze dne 16. 2. 2006, č. j. 16/120911/2005/1354. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru dopravy (dále jen „Magistrát“), ze dne 14. 11. 2005, č. j. MHMP 168517/2005/DOP T/40, kterým byla stěžovateli podle § 4a odst. 2 zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, a na základě § 17 odst. 1 písm. b)

zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), uložena pokuta ve výši 90 000 Kč.

V projednávané věci městský soud rozhodoval již rozsudkem ze dne 24. 4. 2007, č. j. 8 Ca 84/2006 – 31, kterým žalobu stěžovatele zamítl. Stěžovatel podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost. Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Afs 123/2007 – 64, této kasační stížnosti vyhověl a napadený rozsudek městského soudu zrušil. Námitky směřující do věcného posouzení zamítl jako nedůvodné, ztotožnil se s právním názorem vysloveným městským soudem, avšak konstatoval pochybení městského soudu, který se ve svém rozsudku nevyjádřil k návrhu stěžovatele na upuštění od uložené sankce, případně na její snížení. Městský soud tak nyní napadeným rozsudkem rozhodl především o tomto žalobním bodu ve smyslu ustanovení § 78 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel označil za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Má zato, že kasační stížnost je přípustná, neboť se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Konkrétně stěžovatel nejprve opakuje věcné námitky původní kasační stížnosti a namítá, že neporušil své povinnosti při obsluhování taxametru a účtování požadované ceny. Dále tvrdí, že se městský soud řádně nezabýval výší vyměřené pokuty a možností upuštění od ní. Poté, kdy mu byla věc vrácena Nejvyšším správním soudem k dalšímu řízení, měl stěžovatele vyzvat k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání. Postupem soudu byla stěžovateli dle jeho tvrzení odňata možnost zúčastnit se řízení před soudem. Pokuta uložená za údajné porušení zákona stěžovatelem je podle jeho názoru neodůvodněná, její výše má mít význam preventivní, nikoli likvidační.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovateli jako provozovateli taxislužby musely být v době páchání přestupku známy ceny a podmínky podnikání v taxislužbě a musel tedy vědět, že účtováním vyšší než maximální ceny se dopouští přestupku proti cenovým předpisům. Měl si být vědom, že při zjištění porušení těchto předpisů mu hrozí pokuta podle platných zákonů. Výše uložené pokuty byla řádně správními orgány zdůvodněna. Žalovaný se tak ztotožňuje s názorem městského soudu vyjádřeným v napadeném rozsudku. Vzhledem k tomu, že stěžovatel opakuje argumenty uvedené v předchozí kasační stížnosti, odkazuje žalovaný na všechna svá předchozí vyjádření a na spisovou dokumentaci.

Z předložené spisové dokumentace Nejvyšší správní soud zjistil následující relevantní skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Magistrát uložil dne 14. 11. 2005 stěžovateli pokutu za porušení zákona o cenách. Žalovaný odvolání stěžovatele zamítl a rozhodnutí Magistrátu potvrdil. Městský soud svým rozsudkem ze dne 24. 4. 2007 (ve věci sp. zn. 8 Ca 84/2006) žalobu stěžovatele zamítl. Na základě kasační stížnosti podané stěžovatelem ve věci

rozhodoval Nejvyšší správní soud, který rozsudek městského soudu zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Následně věc znovu projednával městský soud (pod sp. zn. 8 Ca 157/2008), který rozhodl kasační stížností napadeným rozsudkem. Pro projednávanou věc je podstatné, že před rozhodnutím ve věci městský soud nenařídil jednání, ani účastníkům nezaslal v souladu s § 51 s. ř. s. výzvu ke sdělení, zda s takovým postupem souhlasí.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatel formálně opírá kasační stížnost o důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., tj. namítá vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a je s nimi v rozporu a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, a dále stěžovatel poukazuje též na nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí soudu. Obsahově námitky tomuto určení odpovídají. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že je důvodná.

Stěžovatel po stručné rekapitulaci věci v úvodu kasační stížnosti uvádí, že i přes skutečnost, že je srozuměn s již vysloveným názorem Nejvyššího správního soudu, který se k jeho námitkám dříve vyjadřoval, uplatňuje z procesních důvodů shodné námitky jako v původní kasační stížnosti. Stěžovatel tak nadále trvá na tom, že správní soud ani správní orgány se v řízení nedostatečně vypořádaly s jeho právní argumentací, dle které nejenže řádně obsluhoval taxametr, ale i jím účtovaná cena je v souladu se zákonem o cenách. Dále stěžovatel z věcné stránky tvrdí, že podle jeho názoru maximální ceny osobní taxislužby stanovené nařízením hlavního města Prahy č. 13/2004 Sb., v tehdy účinném znění, nekryly ekonomicky oprávněné náklady a přiměřený zisk při provozu taxislužby. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, *jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*. Stěžovatel sice namítá, že se městský soud v novém rozhodnutí neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, nikoli však ve vztahu k namítaným skutečnostem. V této části je tak kasační stížnost nepřipustná. Nejvyšší správní soud považoval za nutné tuto skutečnost zdůraznit, ačkoli z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel sám je s citovanou právní úpravou obeznámen.

Stěžovatel dále namítá, že městský soud, kterému byla věc vrácena Nejvyšším správním soudem k dalšímu řízení, měl povinnost jej vyzvat k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání, neboť rozhodoval de facto po více než dvou letech od podání žaloby. Jelikož tak městský soud neučinil, došlo podle stěžovatele k porušení jeho základních práv jakožto účastníka řízení, kdy mu byla odňata možnost zúčastnit

se jednání před soudem. Stěžovatel tak nemohl v řízení uplatnit další důkazy, které by podpořily jeho tvrzení, zejména ve vztahu k pokutě a rozhodování o jejím upuštění či snížení.

Uvedená námitka je důvodná. Touto právní otázkou se již zabýval Ústavní soud, který v nálezu ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. IV. ÚS 3114/07, přístupném na <http://nalus.usoud.cz>, dospěl k závěru, dle něhož „*K základním zásadám řádného a ústavního pořádku republiky, odpovídajícím výkonu spravedlnosti a zejména také ústavně zaručeným podmínkám práva na soudní ochranu (hlava pátá čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), náleží – nikoli v poslední řadě – také veřejnost soudních jednání (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a právo účastníka soudního řízení se jej s příslušnými procesními právy zúčastnit (kupř. nález sp. zn. III. ÚS 627/01). K projednání věci samé nařídí předseda senátu jednání, k němuž předvolá účastníky. Uvedený imperativ adresovaný soudu platí potud, pokud nejsou splněny podmínky výluky z této povinnosti v nich taxativně obsažené. Pro tento způsob legislativně technického zakotvení třeba a contrario (bezvýhradně) vyvozovat, že případy v nich neuvedené pod aspektem ústavně zaručeného základního práva na soudní ochranu non lege artis provedeným ‚extenzivním výkladem‘ podřadit nelze.“ Po procesní stránce byla situace v případě řešeném Ústavním soudem v citovaném rozhodnutí zcela shodná jako v právě projednávané věci. Městský soud v Praze rozhodoval po zrušení svého předchozího rozsudku Nejvyšším správním soudem, přičemž k projednání věci samé nenařídil ústní jednání. Stěžovatelka v ústavní stížnosti namítala, že mělo dojít k nařízení jednání, neboť zákonné výjimky (§ 51, § 76 s. ř. s.) v daném případě nepřicházely v úvahu. Současně zdůraznila, že vázanost právním názorem Nejvyššího správního soudu nebyla té povahy, že by městský soud mohl rozhodnout pouze jediným možným způsobem, neboť Nejvyšší správní soud městskému soudu pouze uložil zabývat se určitými otázkami, kterými se dosud nezabýval. Tyto otázky měl městský soud podle přesvědčení stěžovatelky řešit právě při jednání a poskytnout účastníkům možnost se k nim před jednáním, nejpozději při jednání, vyjádřit a při jednání také provést případně navržené důkazy. Ústavní soud v dané věci rozhodl, že dle ustanovení § 49 odst. 1, § 51, § 76 a § 110 odst. 3 s. ř. s. (kromě dalšího) nařídí k projednání věci samé předseda senátu jednání, nejsou-li splněny podmínky výluky z této povinnosti. Procesní situace v dané věci tak nezaložila možnost soudu rozhodnout bez nařízení jednání.*

Z výše uvedeného je zřejmé, že po zrušení rozsudku krajského (zde městského) soudu Nejvyšším správním soudem si krajský (městský) soud musí v novém řízení ověřit zákonem stanoveným postupem, zda žalobce souhlasí s vyřízením věci bez jednání či nikoliv. Městský soud tuto povinnost porušil a zatížil tak řízení vadou, která mohla mít vliv na nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vzhledem k povaze vady řízení se Nejvyšší správní soud nemohl vyjádřit k věcným námitkám stěžovatele, neboť je nutno, aby městský soud

nejdříve posoudil žalobní námitky v řádném řízení, teprve poté lze jeho závěry podrobit případnému přezkumu v řízení o kasační stížnosti.

V novém řízení je městský soud povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu posoudit žalobní návrh stěžovatele, se kterým se ve svém původním rozhodnutí nevypořádal, a to především za dodržení všech procesních norem a přiznání procesních práv účastníkům řízení. Při vypořádání návrhu na upuštění od uložené pokuty nebo její snížení je přitom vhodné nejen odkázat na rozhodnutí žalovaného, ale samostatně uvést, z jakých důvodů soud od uloženého trestu za správní delikt neupustil, resp. jej nesnížil, a to i v případě, že se soud zcela ztotožní se závěry žalovaného o uložení sankce a o její výši.

V novém rozhodnutí pak městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2009

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu